

**EESTI NSV ÜLEMNÕUKOGU OTSUS
ETTEVALMISTUSTEST EESTI RIIKLIKUKS ISESEISVUMISEKS**

Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu

otsustab:

1. Pöörduda NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi poole ettepanekuga vaadata Eesti NSV Ülemnõukogu 1989. aasta 12. novembri otsusest «Ajaloolis-õiguslikust hinnangust Eestis 1940. aastal toimunud sündmuste kohta» ja NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi 1989. aasta 24. detsembri otsusest «Nõukogude—Saksa 1939. aasta mittekallaletungilepingu poliitilisest ja õiguslikust hinnangust» tulenevalt läbi küsimus NSV Liidu Ülemnõukogu 1940. aasta 6. augusti seaduse «Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi vastuvõtmise kohta Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu» õiguspädevusest, sest Eesti Vabariigi Riigivolikogu 1940. aasta 22. juuli «Deklaratsioon Eesti astumise puhul Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liitu» ei olnud Eesti rahva vaba tahteavaldus ja on seetõttu tunnistatud õigustühiseks.

2. Informeerida NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressi Eesti NSV kõigi astmete nõukogude rahvasaadikute 1990. aasta 2. veebruari «Deklaratsioonist Eesti riikliku iseseisvuse küsimuses», millega peetakse vajalikuks Eesti Vabariigi taastamine 1920. aasta 2. veebruaril sõlmitud Tartu rahulepingu alusel.

3. Eeltoodu alusel teha NSV Liidu Rahvasaadikute Kongressile ettepanek alustada ametlikke läbirääkimisi NSV Liidu ja Eesti NSV vahel Tartu rahulepingu kehtivusele rajaneva Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamise üle *de facto*.

4. Kinnitada Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi 1990. aasta 31. jaanuari otsusega moodustatud Eesti majandusliku ja poliitilise iseseisvuse komisjoni koosseis.

5. Pöörduda Saksamaa taasühendamise rahvusvahelise nõupidamise poole ettepanekuga lugeda Eesti nõupidamisest osavõtjate hulka kui 1939. aastal agressioonist otseselt puudutatud riik.

6. Informeerida NSV Liidu valitsust Eesti NSV tahtest võtta osa II Euroopa julgeoleku- ja koostöönõupidamisest iseseisva riigina, taotledes NSV Liidu valitsuse poolset toetust.

7. Informeerida käesolevast otsusest Läti NSV ja Leedu NSV Ülemnõukogu, Saksamaa LV ja Saksa DV valitsusi ning Soome Vabariigi presidenti.

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi esimees

A. Rüütel

Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi sekretär

A. Almann

Tallinn, 23. veebruaril 1990

П О С Т А Н О В Л Е Н И Е
ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ЭСТОНСКОЙ ССР О ПОДГОТОВКЕ
К ГОСУДАРСТВЕННОЙ НЕЗАВИСИМОСТИ ЭСТОНИИ

Верховный Совет Эстонской Советской Социалистической Республики постановляет:

1. Обратиться к Съезду народных депутатов СССР с предложением рассмотреть, исходя из Постановления Верховного Совета Эстонской ССР от 12 ноября 1989 года «Об историко-правовой оценке событий, имевших место в Эстонии в 1940 году» и Постановления Съезда народных депутатов СССР от 24 декабря 1989 года «О политической и правовой оценке советско-германского договора о ненападении от 1939 года», вопрос о правомерности закона «О принятии Эстонской Советской Социалистической Республики в Союз Советских Социалистических Республик», принятого Верховным Советом СССР 6 августа 1940 года, поскольку провозглашенная Государственной думой Эстонии 22 июля 1940 года «Декларация о вступлении Эстонии в Союз Советских Социалистических Республик» не была свободным волеизъявлением народа Эстонии и вследствие этого признана юридически недействительной.

2. Проинформировать Съезд народных депутатов СССР о «Декларации по вопросу государственной независимости Эстонии», принятой народными депутатами Эстонской ССР всех уровней 2 февраля 1990 года, в которой признается необходимость восстановления Эстонской Республики на основе Тартуского мирного договора, заключенного 2 февраля 1920 года.

3. На основе вышеизложенного предложить Съезду народных депутатов СССР начать официальные переговоры между Союзом ССР и Эстонской ССР о восстановлении независимости Эстонской Республики де-факто, основывающейся на признании действительности Тартуского мирного договора.

4. Утвердить состав Комиссии по вопросам экономической и политической независимости Эстонии, образованной Постановлением Президиума Верховного Совета Эстонской ССР от 31 января 1990 года.

5. Обратиться к международному совещанию по вопросам восстановления Германии с предложением включить Эстонию в состав участников совещания как государство, непосредственно затронутое агрессией в 1939 году.

6. Проинформировать Правительство СССР о волеизъявлении Эстонской ССР принять участие во II Общевропейском совещании по безопасности и сотрудничеству в Европе в качестве самостоятельного государства и ходатайствуем о поддержке Правительства СССР.

7. Проинформировать о настоящем Постановлении Верховные Советы Латвийской ССР и Литовской ССР, правительства Федеративной Республики Германии и Германской Демократической Республики и президента Финляндской Республики.

Председатель Президиума Верховного Совета Эстонской ССР

А. Рюитель

Секретарь Президиума Верховного Совета Эстонской ССР

А. Альманн

Таллинн, 23 февраля 1990 г.

DECISION
OF THE SUPREME SOVIET OF THE ESTONIAN SOVIET
SOCIALIST REPUBLIC
REGARDING PREPARATIONS FOR THE NATIONAL
INDEPENDENCE OF ESTONIA

The Supreme Soviet of the Estonian Soviet Socialist Republic decides:

1. To ask the USSR Congress of People's Deputies, while taking into account the Resolutions, passed by the Supreme Soviet of the Estonian SSR on November 12th, 1989 ("Decision of the Supreme Soviet of the Estonian SSR on the Historic-Juridical Evaluation of the Events in Estonia in 1940"), and by the USSR Congress of People's Deputies on December 24th, 1989 ("Resolution of the Congress of People's Deputies of the Union of Soviet Socialist Republics on the Political and Juridical Appraisal of the Soviet-German Non-Aggression Treaty of 1939"), to reconsider the validity under international law of the Resolution passed by the Supreme Soviet of the USSR on August 6th, 1940 "About admitting Estonia into the Union of Soviet Socialist Republics", because the "Declaration regarding Estonia's joining the Union of Soviet Socialist Republics", passed by the Chamber of Deputies of the Estonian Parliament on July 22nd, 1940 was not a free expression of will by the Estonian people and has therefore been proclaimed juridically unlawful.

2. To inform the USSR Congress of People's Deputies about the "Declaration Regarding the National Independence of Estonia" that was passed on February 2nd, 1990 by the General Assembly of all representatives elected in the Estonian SSR, which proclaims the necessity to re-establish the Republic of Estonia, on the basis of the Tartu Peace Treaty signed on February 2nd, 1920.

3. Based on the aforementioned, the USSR Congress of People's Deputies is asked to arrange official negotiations between the Union of Soviet Socialist Republics and the Estonian Soviet Socialist Republic with the goal of the re-establishment of the *de facto* independence of the Republic of Estonia on the basis of its continuity and the Tartu Peace Treaty in effect, concluded between Soviet Russia and Estonia.

4. To confirm the list of members of the Commission for the re-establishment of the economic and political independence of Estonia, formed in accordance with the Resolution of the Presidium of the Supreme Soviet of the Estonian SSR on January 31st, 1990.

5. To appeal to the International Conference regarding German reunification to include Estonia in the list of conference participants as a state, the fate of which was directly influenced by aggression in 1939.

6. To inform the USSR Government about the intention of Estonia to participate in the Second Helsinki Conference on European Security and Co-operation as an independent state, for which we ask the support of the USSR Government.

7. To inform of this Resolution the Supreme Soviets of the Latvian SSR and the Lithuanian SSR, the Governments of the German Federal Republic and the German Democratic Republic, and the President of the Republic of Finland.

Chairman of the Presidium of the Supreme Soviet of the Estonian SSR
A. Rütel

Secretary of the Presidium of the Supreme Soviet of the Estonian SSR
A. Almann

Tallinn, February 23rd, 1990